

Formålet med reservasjon er ikke at helsepersonellet skal få formidlet en moralsk dom over pasienten, men at man skal slippe å handle i strid med sin samvittighet.

# Reservasjonsrett for leger



**Olav Magnus S. Fredheim**  
styreleder, Norges  
kristelige legeforening

## SYNSPUNKT

Dersom helsepersonell ikke har mulighet for å reservere seg mot å delta i eller henvise til behandlingstilbud som helsepersonellet mener er uetisk, vil mange leger og andre helsearbeidere i praksis få et yrkesforbud innen deler av helse-tjenesten. Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) har nylig signalisert at de ønsker å stramme inn muligheten til å reservere seg mot å henvise til assistert befruktning. Begrunnelsen fra HOD er at reservasjonsmulighet for leger på dette området åpner for diskriminering av enkelte pasientgrupper. Med dagens lovgivning gjelder dette særlig lesbiske par.

Formålet med reservasjon er ikke at helsepersonellet skal få formidlet en moralsk dom over pasienten, men at man skal slippe å handle i strid med sin samvittighet. Å måtte handle i strid med sin samvittighet vil innebære at helsepersonell får sin moralske integritet krenket. Moralsk integritet er å ha et sett med moralske grunnoppfatninger, og å leve i tråd med disse. Norges kristelige legeforening (NKLF) har nylig vedtatt våre standpunkt knyttet til reservasjonsrett for helsepersonell. Vi mener blant annet at helsepersonell bør ha rett til å reservere seg mot å henvise til assistert befruktning, men bare dersom de har en av de to følgende begrunnelsene:

1) Destruksjon av overtallige befruktete egg: Slik assistert befruktning vanligvis utføres, befruktes det et høyere antall egg enn det vanligvis vil være aktuelt å sette inn i livmoren. Slike overtallige befruktete egg blir destruert når paret ikke ønsker å få flere barn eller etter et visst antall år. Mange mener at menneskelivet starter ved befruktning og at menneskeverdet er det samme fra unnfangelse til naturlig død. For helsepersonell med slik overbevisning vil det være aktuelt å reservere seg mot å henvise alle kategorier av pasienter til assistert befruktning i de tilfellene man legger opp til å befrukte flere egg enn man vil sette inn i livmoren.

2) Barns rett til å vokse opp med sin biologiske mor og biologiske far: Mange mener at barn så langt



**YRKESFORBUD:** – Dersom helsepersonell ikke har mulighet for å reservere seg mot å delta i eller henvise til behandlingstilbud som helsepersonellet mener er uetisk, vil mange leger og andre helsearbeidere i praksis få et yrkesforbud innen deler av helsetjenesten, skriver Olav Magnus S. Fredheim. ILLUSTRASJONSFOTO: YURI ARCURS, YAY-MICRO

det er mulig, har en rett til å vokse opp med sin biologiske mor og sin biologiske far. Helsepersonell som har denne overbevisningen vil finne det vanskelig å henvise til assistert befruktning dersom paret som henvises ikke kan være de biologiske foreldrene. Slik norsk lovgivning er i dag, gjelder dette både lesbiske par og heterofile par som er avhengig av sæddonasjon.

Dersom norsk lov på sikt skulle åpne for det, vil dette også gjelde henvisning til assistert befruktning av enslige kvinner og assistert befruktning med eggdonasjon.

**NKLF mener at** et eventuelt ønske om å reservere seg ikke bør respekteres av samfunnet dersom ønsket kun er begrunnet i pasientens etnisitet, religion, legning eller livs-

stil. Altså bør et ønske om å reservere seg mot å henvise lesbiske til assistert befruktning kun respekteres dersom det er begrunnet i destruksjon av overtallige befruktete egg eller barns rett til å vokse opp med sin biologiske mor og biologiske far. I disse tilfellene er reservasjonsønsket ikke begrunnet i pasientens legning, selv om legens etiske overbevisning har som kon-

sekvens at lesbiske par er en av gruppene legen reserverer seg mot å henvise. Dette er en avgjørende forskjell som innebærer at påstander om at reservasjonsrett knyttet til henvisning til assistert befruktning er diskriminerende, ikke er riktige.

## SAGT



**Barn må gå i barnehagen for å lære seg norsk.**

Arild Stokkan (Ap),  
stortingsrepr,  
til Dagsavisen



**Gjennom mange år har jeg vært på leting etter noe som fungerer.**

Jan-Aage Torp,  
pastor Oslokirken, til Vårt Land



**Treholt-sakens historie er full av overdrevent hemmelighet, prestisje og konspirasjonsterrier.**

Harald Stanghelle,  
politisk redaktør i Aftenposten



**Gjør vi ikke noe nå, vil tiden ikke jobbe for oss som vil landet og minoritetene vel.**

Abid Q. Raja, til Aftenposten,  
om utviklingen i Groruddalen i Oslo.